

Всеукраїнський конкурс «Учитель року – 2018» в номінації «Німецька мова»

In this article we are talking about the competition of the teacher of the year 2018 in the nomination "German language", namely about the new format of the contest, the winners in our region and Ukraine.

Всеукраїнський конкурс «Учитель року – 2018» проводився на виконання Указу Президента України від 29 червня 1995 року № 489 «Про всеукраїнський конкурс «Учитель року», відповідно до Положення про всеукраїнський конкурс «Учитель року», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 серпня 1995 року № 638, наказу Міністерства освіти і науки України від 19.06.2017 № 866 у номінаціях: «Українська мова та література», «Німецька мова», «Фізика», «Фізична культура».

Мовою проведення у номінації «Німецька мова» була німецька. Участь вчителів у Конкурсі здійснювалася на добровільних засадах. Учасниками Конкурсу були 16 педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів області за основним місцем роботи, стаж педагогічної роботи яких не менше 5 років.

Для участі у Конкурсі вчителям було необхідно у період з 01 по 22 жовтня 2017 року зареєструватися на платформі Конкурсу (<https://aka.ms/teacheroftheyear2018>), створити профіль в освітній мережі для вчителів Microsoft (<https://education.microsoft.com/>), на якому обов'язково розмістити відеорезюме (до 5 хв.), висновок відповідного методичного об'єднання навчального закладу про педагогічну та методичну діяльність; за бажанням були розміщені матеріали з досвіду роботи (відео та розробки уроків, позаурочних заходів, презентації, дидактичні матеріали тощо). **Конкурс проходив за новим форматом на базі Житомирської ЗОСШ І-ІІІ ст. № 16.**

За наслідками обласного етапу переможницею стала Каленик Світлана Юріївна з Малинського загальноосвітнього навчально-виховного комплексу «Школа-ліцей № 1 ім. Ніни Сосніної» І–ІІІ ступенів–випускниця Ніжинського державного університету ім. М. Гоголя.

Переможниці ми поставили кілька запитань. Зокрема:
Яким, на Вашу думку, є сучасний учитель?

–Це всебічно розвинена особистість, що мислить критично, сповідує принципи демократії та лібералізму в освіті, здатна до навчання та пізнання нового.

Які риси сучасного вчителя притаманні особисто Вам?

–Захоплююсь своїм предметом і зацікавлюю ним своїх учнів, постійно навчаюсь, вдосконалююсь, вважаю свободу розвитку особистості найвищою цінністю.

Як Ви бачите перспективи розвитку освіти в Україні?

–Забезпечення системного підвищення якості освіти на інноваційній основі та перебудова навчально-виховного процесу на засадах «розвиваючої педагогіки». Профільна диференціація навчально-виховного процесу; популяризація освіченості через підвищення соціального статусу людей інтелектуальної праці, педагогічних та науково-педагогічних працівників.

«Родзинки» досвіду

У чому полягає Ваша педагогічна ідея/новація/розробка?

–У сучасних умовах реформування освіти вагоме місце займають інтерактивні технології навчання, які дають можливість досягти не лише глибокого засвоєння та розуміння учнями навчального матеріалу, але, в той же час, забезпечують розвиток пізнавальних, творчих здібностей учнів. Саме тому я обрала і працюю над темою «Використання інтерактивних технологій як один із способів підвищення ефективності сучасного уроку німецької мови».

Які педагогічні технології, методи та форми Ви використовуєте в освітньому процесі?

–У своїй діяльності використовую інноваційні освітні методики і технології, зокрема, інтерактивні технології навчання, формую навички самостійно здобувати знання й застосовувати їх на практиці, поєдную фронтальні та індивідуальні форми і методи навчання, які стимулюють учнів до творчої, продуктивної праці, викликають прагнення до активних дій, спілкування та висловлювання власних думок німецькою мовою, що дозволяє реалізувати особистісноорієнтоване навчання в повній мірі.

Яким досвідом Ви готові поділитися з колегами?

–Досвід, яким готова поділитись: використання інтерактивних технологій на різних етапах уроку німецької мови.

Кроки до майстерності

Які Ваші основні досягнення?

–Основним професійним досягненням наразі вважаю те, що мені вдалося віднайти для себе форми та методи навчання, які дозволяють найповніше реалізувати свій творчий потенціал та забезпечити результативність моєї роботи: я та мої учні отримуємо моральне задоволення від спільної праці, я із задоволенням презентую свій досвід, у тому числі на сторінках педагогічної преси, мої випускники успішно складають ЗНО з німецької мови, імена моїх учнів постійно серед переможців II та III етапу всеукраїнських олімпіад.

Чим Ви пишаєтеся?

–Пишаюся своїми учнями і випускниками, які обрали німецьку мову як фах.

Чого прагнете навчитися?

–Прагну навчитися глибоко аналізувати власну діяльність, відбирати методи та прийоми, що дають найвищу результативність; навчитися досконало застосовувати індивідуальний підхід у навчанні.

Що, на Вашу думку, є запорукою успіху в конкурсі «Учитель року»?

–Запорукою успіху в конкурсі «Учитель року» є, на мою думку, любов до свого предмета, наполегливість, цілеспрямованість, креативність і різноманітність моїх уподобань та інтересів.

Які Ваші очікування від конкурсу?

–Від конкурсу очікую нового досвіду, ідей та вражень.

Хто підтримує Вас на шляху до перемоги?

–Моя підтримка – моя сім'я.

Які особистісні якості допомагають Вам досягати мети?

–Відповідальність, наполегливість, креативність.

Які Ваші захоплення (хобі)?

Вишивання, квіти, подорожі, активний відпочинок, авіація.

**Результати фінального етапу II (обласного) туру всеукраїнського конкурсу
«Учитель року – 2018» в номінації «Німецька мова»**

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові учасника	Місце	Сума балів
1	Каленик Світлана Юріївна	Переможець (I місце)	92,6
2	Черній Лілія Валеріївна	Лауреат (II місце)	88,65
3	Марчук Людмила Петрівна	Лауреат (III місце)	87,35
4	Верхівська Катерина Олександрівна	Фіналіст (IV місце)	85,38
5	Фоменко Тетяна Ігорівна	Фіналіст (V місце)	74,7

Фінальний (заклучний) тур Конкурсу проводився в очній формі в місті Луцьк. Конкурсні випробування третього (заклучного) туру Конкурсу склалися з **відбіркового етапу**: «Тестування з фахової майстерності» (тест складався фаховим журі, містив **40 питань німецької мовою**: 10 – психологія й педагогіка, 30 – предмет і методика викладання), 40 балів; «Методичного практикуму», 30 балів; практичної роботи, 40 балів.

Конкурсне випробування «Тестування з фахової майстерності»

Мета: оцінити знання конкурсантів з фаху, методики викладання предмета, психології та педагогіки.

Формат: тестування на паперових носіях (40 питань: 10 – психологія й педагогіка, 30 – предмет і методика). Загальна кількість балів: 40. Час на виконання: 90 хвилин.

Тести складені німецькою мовою і містять завдання з вибором однієї відповіді із запропонованих, встановлення відповідності логічно-пов'язаних пар, встановлення правильної послідовності, відкриті завдання з короткою відповіддю.

Критерії оцінювання конкурсного випробування «Методичний практикум»

№	Критерії оцінювання	Пропонована кількість балів	Кількість балів виставлена членами журі
1	Визначення теми уроку, місця уроку в ситуативно-тематичному циклі, типу уроку	0-3	
2	Визначення комунікативної мети уроку та її відповідність навчальній програмі	0-3	
3	Визначення задач уроку та результатів учіння з розвитком життєвих умінь	0-3	
4.	Визначення обладнання до уроку в цілому, доцільність та ефективність засобів навчання: інформаційно-комунікаційні технології; технічні; наочні; дидактичний матеріал; підручник	0-3	
5	Назвати етапи уроку в їх послідовності, доцільність виділеного часу на етап	0-3	
6	Встановити відповідність прийомів навчання на кожному етапі основним цілям уроку.	0-3	
7	Назвати допоміжні засоби навчання, що використовувались на кожному етапі, оцінити їх доцільність та ефективність	0-3	
8	Визначення видів роботи: комунікативність завдань; різноманітність прийомів навчання; відповідність видів мовленнєвої діяльності задачам та очікуваним результатам уроку; доцільність видів роботи/підбору завдань; гнучкість	0-3	
9	Визначення взаємодії учнів на кожному етапі уроку: групова; парна; індивідуальна; фронтальна (вчитель – клас, вчитель – учень)	0-3	
10	Зробити узагальнення уроку з точки зору установки на зв'язок з наступним уроком.	0-3	
	Всього	30	

Опис випробування: «Організація дискусійного клубу» (практична робота)

Дискусія – публічне обговорення певного суперечливого питання чи проблеми. Існують різні методи ведення дискусій та правила їх

проведення: «мозковий штурм», «дерево рішень», дебати, дискусія у стилі телевізійного ток-шоу.

«Мозковий штурм» - це ефективний метод спільного обговорення, пошук рішення, в якому шляхом вільного висловлювання враховуються думки всіх учасників. Принцип «мозкового штурму» простий. Ви збираєте групу учасників дискусії, ставите їм задачу та просите всіх учасників висловити свої думки з приводу рішення цієї задачі: ніхто не має права висловлювати на цьому етапі свої думки про ідеї інших чи давати їм оцінку. За кілька хвилин можна отримати велику кількість ідей, які служитимуть основою для вироблення найбільш розумного рішення.

«Дерево рішень» Ця методика застосовується під час аналізу ситуацій і допомагає досягти повного розуміння причин, які призвели до прийняття того чи іншого важливого рішення в минулому. Учасники дискусії розуміють механізм прийняття складних рішень, а модератор із великою точністю заносить у колонки переваги й недоліки кожного з них. У ході обговорення учасники дискусії заповнюють таблицю.

Мета учасника **дебатів** – переконати інших у тому, що його підхід до рішення проблеми правильний. Проведення дебатів є ефективним засобом навчання учасників дискусії вмінню зрозуміло й логічно сформулювати свою позицію, віднаходити переконливі факти та аргументи на свою підтримку. Наприкінці дебатів учасники дискусії повинні оцінити наслідки реалізації позиції супротивника.

Дискусія у стилі телевізійного **ток-шоу** – це, коли група із 3–5-ти осіб веде дискусію на заздалегідь вибрану тему в присутності аудиторії. Глядачі вступають до обговорення пізніше: вони висловлюють свої думки або ставлять запитання учасникам бесіди. Ток-шоу дає можливість чітко виразити різні точки зору на тему, але для цього основні учасники обговорення повинні бути добре підготовлені. У всіх рівні умови – 3–5 хвилин. Ведучий повинен слідкувати, щоб учасники не відхилялись від теми.

Критерії оцінювання випробовування «Організація дискусійного клубу»

№	Критерій	Пропонована кількість балів
1	Відповідність вибраного формату правилам ведення дискусії	2
2	Дотримання основних правил ведення дискусії	2
3	Підготовка до проведення дискусії	
	складання плану дискусії	1
	управління ходом дискусії	1
4	Організація діяльності учнів (розподіл ролей)	
	здійснюється вчителем	1
	здійснюється самостійно учнями	1
5	Планування етапів ведення дискусії	

	здійснюється вчителем	1
	здійснюється самостійно учнями	1
6	Пошукова діяльність учнів (інструменти пошуку інформації)	1
7	Результати дискусії (отриманий продукт)	2
8	Розвиток життєвих умінь	1
9	Організація ведення дискусії вчителем	
	презентаційні вміння вчителя	1
	організація місця проведення дискусії	1
	формат та якість презентації матеріалів для дискусії (необхідність підготовки матеріалів для роботи учнів та наочного подання результатів обговорення)	2
	комунікативна мовна компетенція (за окремими критеріями)	10
	ефективне використання часу, його узгодженість з іншими видами роботи під час дискусії	2
	Разом	30

Фінальний етап конкурсу складався з навчального проекту та уроку

«Навчальний проект» (проблеми для розроблення технологічних карт навчальних проектів визначалися фаховим журі з урахуванням їх актуальності та значимості, розподілялися серед конкурсантів шляхом жеребкування), 40 балів.

«Урок» (теми обиралися фаховим журі відповідно до чинної навчальної програми за період з вересня 2017 року до часу проведення конкурсних уроків, розподілялися серед учасників шляхом жеребкування), 60 балів.

Критерії оцінювання уроку

№	Критерій	Пропозиція на кількість балів	Бали учасника
1	Комунікативна мовна компетенція (за окремими критеріями)	10	
2	Комунікативна мета уроку та її відповідність навчальній програмі	1	
3	Задачі уроку та результати учіння	3	
4	Основна увага на уроці зорієнтована на:		
	• інтеграцію умінь	3	
	• мовленнєві уміння (аудіювання, говоріння, читання, письмо)	2	
	• мовні знання (граматика, лексика, фонетика)	1	
5	Формування соціокультурних знань та соціолінгвістичної компетенції	1	
6	Розвиток життєвих умінь	1	
7	Взаємодія: групова; парна; індивідуальна;	4	

	фронтальна (вчитель – клас, вчитель – учень)		
8	Види роботи: комунікативність завдань; різноманітність прийомів навчання; відповідність видів мовленнєвої діяльності задачам та очікуваним результатам уроку; доцільність видів роботи/підбору завдань; гнучкість	5	
9	Доцільність та ефективність засобів навчання: інформаційно-комунікаційні технології; технічні; наочні; дидактичний матеріал; підручник	5	
10	Раціональний розподіл часу	1	
11	Робота над помилками (доцільність та ефективність): негайне виправлення вчителем; самовиправлення; взаємовиправлення; відкладене виправлення; перефразування/уточнення	5	
12	Результативність та ефективність уроку	9	
13	Оцінювання та зворотний зв'язок		
	• досягнення очікуваних результатів учіння	1	
	• відповідність прийомів поточного контролю поставленим цілям	1	
	• заохочення учнів до само- та взаємооцінювання, виявлення труднощів, постановки задач	1	
	• обґрунтування оцінок	1	
	• використання елементів мовного портфоліо	1	
14	Домашнє завдання:		
	• відповідність темі уроку	1	
	• раціональність	1	
	• обсяг	1	
	• пояснення	1	
	Разом	60	

Вважаємо, що ця стаття буде корисною для всіх вчителів іноземних мов, а особливо для вчителів французької, так як на черзі конкурс «Вчитель року – 2019» в номінації "Французька мова". Пропонуємо також всім вчителям подивитися в You Tube проект «Призвание и признание»: Денис Рочев.

Література

www.mon.gov.ua «Матеріали Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2018» у номінації «Німецька мова».